

a Magyar Művészeti Akadémia Építőművészeti Tagozata
„SZENTENDRE – KULTÚRPART 2019”
kulturális és szabadidőközpont a Duna-korzón
építészeti pályázat

A Magyar Művészeti Akadémia Építőművészeti Tagozata „Szentendre – Kultúrpárt 2019” megnevezéssel hirdetett nyílt, építészeti tematikájú pályázatot.

A pályázat keretében építészeti-tájépítészeti eszközökkel megfogalmazott javaslatot vártunk Szentendre történeti belvárosában egy unikális kulturális és szabadidő centrum létrehozására védett épületegyüttesek bevonásával és rehabilitációjával, a Duna-korzó sétányrendszerébe integrálásával – egészen a Duna vízfelületéig kitérítve és megkomponálva a térsort.

A felhívásra 37 pályamű érkezett, amelyek közül egy pályamű – a kötelezően benyújtandó makett hiánya miatt – a bírálatból kizárásra került. A Bírálóbizottság többszöri áttekintés, majd vita és elemzés után egyhangú szavazással döntött: a díjazásra rendelkezésre álló teljes összeg (bruttó 5.000.000.- Ft) felhasználását javasolta az alábbiak szerint:

3 db díj egyenként bruttó 1.000.000.- Ft díjazással

4 db elismerés egyenként bruttó 500.000.- Ft díjazással

A döntést követően a díjazásra és elismerésre javasolt pályaművekhez tartozó borítékok felbontása következett, amelynek alapján a pályázat díjazottjai a következők:

Díjban részesülnek bruttó 1.000.000.- Ft díjazással:

a 4. sorszámú pályamű, szerzői: Bagi Borbála, Csík Zsolt

a 16. sorszámú pályamű, szerzői: Kiss Johanna Eperke, Varga Zs. Panna, Sághegyi Éva, Kalocsai Dorottya

a 33. sorszámú pályamű, szerzői: Balázs Anna, Kulcsár Emese, Perjési Lilla

Elismerésben részesülnek bruttó 500.000.- Ft díjazással:

a 2. sorszámú pályamű, szerzője: Györgyi Ábel

a 8. sorszámú pályamű, szerzője: Kálna Dávid

a 14. sorszámú pályamű, szerzői: Czaka Zoltán, Jäger Zsolt

a 18. sorszámú pályamű, szerzői: Bujdosó Dorottya, Mihály Mirtill, Treszkai Anett

A Bírálóbizottság összegző véleménye, javaslatai

A Bírálóbizottság tagjaival örömmel nyugtáztuk, hogy a pályázati anyag általában jó színvonalú munkákat tartalmaz.

Az eddigi MMA-pályázatok közül rekordszámú fiatal építész nyújtotta be pályaművét. Feltűnő volt az egyenletesen magas színvonal is. Kifejezetten izgalmas grafikai megoldásokkal találkoztunk, és öröm volt látni a makettkészítés szellemes fogásait.

Tehát az ötletpályázat elérte célját: az izgalmas kihívás megmozgatta a szakmát, és igazi szellemi tornát eredményezett. Várakozásunknak megfelelően friss, bátor, elfogulatlan gondolatokat és víziókat láthattunk.

A nagyszámú és színvonalas pályamunka lehetővé tette számunkra, hogy differenciált és sokszínű döntést hozzunk.

A zsűrizés folyamán fokozatosan emeltük ki azon pályaműveket, amelyek a legjobban hasznosíthatók a Város fejlesztésének tovább gondolásában.

Azokat a pályázatokat soroltuk ide, amelyek a helyhez és a környező városi szövethez illeszkedő, arányos mértékű beavatkozást terveznek. Fontosnak tartottuk azt is, hogy szerves egység jöjjön létre a korzó, a vízpart és a folyam nyílt tere között.

Ennek szellemében hoztuk meg döntéseinket. A bírálati munka nem nélkülözte a szakmai vitákat, ám minden esetben konszenzussal hoztuk meg döntéseinket.

Díjazásra és elismerésre hét pályaművet választottunk ki, melyekről részletes bírálat készült.

A többi munkában is találtunk figyelemre méltó rész megoldásokat. A díjazásban vagy elismerésben nem részesült pályaművekről is elmondható, hogy sok köztük a jó ízléssel és tehetséggel megfogalmazott gondolat, ám ezek – különböző okokból – elmaradtak a kiemelt pályaművektől.

Ezen okok között éppúgy megtalálható az egyenetlen kidolgozási színvonal, mint a szélsőséges gondolat vagy a túlzó beavatkozás.

Inkább az élet tereinek megteremtését kerestük, mint a megszokott építészeti fordulatokat. Egy-egy funkcionális ötlet vagy hangulati elem néha fontosabb volt számunkra, mint az épületek vagy tájépítészeti elemek megjelenése.

Kerestük a „szentendreiség” szerves folytatását, valamint a hagyomány kulturált megjelenítését.

Nem támogattuk azokat a megoldásokat, melyek radikálisan átépítették a jelenlegi terepalakulatot, ezáltal megváltoztatva a térszint és az épületek viszonyát.

Kíváncsiak voltunk a Város és a Duna kapcsolatának izgalmas lehetőségeire is. Nem tartottuk sikeresnek a nagy léptékű, mérnöki karakterű beavatkozásokat, valamint a parti beépítéshez szervesen csatlakozó építményeket.

Voltak olyan tervek, melyeknél a szellemes, ám túlhangsúlyozott grafikai megjelenítés szinte elnyomta a mondanivaló lényegét.

Összegezve:

Az a pályamű bizonyult sikeresnek, amely affinitást mutat a hellyel, és elkötelezettséget a programmal.

A zsűrizés folyamán szem előtt tartottuk, hogy a tervek szemlélete friss és előremutató legyen. Tehát semmiképp sem ragaszkodtunk a jelenlegi állapotok konzerválásához. Sőt, támogattuk az előremutató elemeket, miközben a minden áron újat akarást nem helyeseltük.

A Bírálóbizottság azzal a jó érzéssel ajánlja a Városnak a pályaműveket, hogy a felvetett építészeti gondolatok kiinduló alapként szolgálhatnak a további lépésekhez. Ötletpályázatról lévén szó, a megvalósítás körülményei (pénzügyi korlátok, anyagi kötöttségek stb.) a további lépések feladata lesz, amelynek szellemi megalapozását éppen a jelenlegi pályázat hivatott nyújtani.

A díjazott pályaművek részletes értékelése

sorszám	szerző(k)	értékelés
2	Györgyi Ábel	A jelen állapot előnyös adottságait és műemléki értékeit megőrzi a pályázat, kibontva a zavaró rétegeket és jó hozzáférést nyújt az egyes funkciókhoz. Tömegelemzésével eléri, hogy nem bontja meg a környezet szentendreiségét. Az udvar kinyitásával és a Dunára szervezettségével kellemes tércentrumot hoz létre a pályázat, miközben a Duna-korzó hangsúlyos pontjává válik. Architektúrája és tömegei jó feleleteket adnak egymásnak: boltíves homlokzatok, rámpára felelő leejtett tető, stb. A funkciók világos elrendezésben találhatók. A csuklós szerkezetű, vízállást követő ponton-színpad jó ötlet. Homlokzatai illeszkedők és visszafogottak. Ugyanakkor friss, előre mutató gondolatokkal adós maradt a Pályázó. A tervet a Bírálóbizottság elismerésben részesítette.
	elismerés	
4	Bagi Borbála Csík Zsolt	A terv a meglévő épületek megőrzése mellett a belső udvar tisztítását javasolja a lépcsős jelleg megőrzésével és intenzív rányitással a Korzóra és a Dunára. A terv egyik legnagyobb erőssége, hogy ezt a vízi kapcsolatot nem állítja meg a folyóparton, hanem átvezeti a Duna túloldalára is. Olyan jeleket használ, melyek vizuális összhangot teremtenek a DMH épületei, a Korzó és csatlakozó Duna part, valamint a túloldal között is. Egyszerű, formailag letisztult, ezáltal időtálló megoldásként megjelenítve a fenti gondolatokat. A jelenleg vitatható megjelenésű sarki épületet helyzetbe hozza. A sarok megfogásával és egy gerenda átvezetéssel a zártosrú jelleg idézeteként jelenik meg a Korzó felőli homlokzat. Ez az utcafépí elem azonban csak jel, úgy viselkedik, hogy közben az udvar nyitottsága kap hangsúlyt. A kilátó ponttal megformált torony jelleg, mint szentendrei sajátosság is értelmezhető. Ez a jel egészül ki a belső udvar kifuttatásával a Duna vízfelületére és lesz ellenpontosza a meder túloldalán lebegő vízi szintérrel. A terv az épületek hasznosítása során figyelmet fordít a beépítés történetiségére. A korábbi beépítési struktúra figyelembe vételével tartja meg, tisztítja le és egészíti ki a meglévő épületegyüttest. Blokkokba rendezi az összetartozó funkciókat, ezáltal az épület alaprajzi rendszere racionálisabbá válik. A sarki épület helyén ebbe a rendbe illeszkedően funkcionális kiegészítést javasol. A lépcsős, teraszos kialakítású belső udvar a Barlang fogyasztótereként és kültéri foglalkozások helyszínéül hasznosul. A Duna-korzó kapcsolódó felülete válik az első számú rendezvénytérré – itt alakítható ki a nagyszínpad. A mederben elhelyezett stég már nem akar építményként viselkedni, nem konkurál az utcafépí. Inkább a víz közelséget, vízen létet hangsúlyozza, és a túlparral kíván kapcsolatot létesíteni. A „stégről leszakadó csónak elemek” gondolata építészeti alkotásként kifejezetten inspiratív. A könnyed, lendületes terv további erőssége, hogy rendszerben gondolkodik. Egyes elemei csak sejtethetők, ugyanakkor javaslatot ad fontos részletekre is, amelyek kifejtik a terv koncepcióját: A sarok elemből induló gerenda a színpad technikai szerkezeteként, akár vetítővászon tartóelemeként is funkcionál. A mobilgát pillérei képzőművészeti alkotások fogadó felületeként utalnak a kulturális jellegre. A stég úszó elemei fizikai kapcsolatot biztosítanak a túloldallal, bár a csónakként való használat nyilvánvaló használati kérdéseket vet föl. A túlparrti vízi szintér kisebb, meghitt rendezvények és
	díj	

		kortárs kiállítás helyszínéként képes kiegészíteni és hangsúlyozni a tervezett kulturális központot. A bírálóbizottság felhívta a figyelmet a pályamunka hatásos, montázs jellegű előadásmódjára és az igényesen elkészített makettra. A tervet a Bírálóbizottság díjban részesítette.
8	Kálna Dávid elismerés	Jól szerkesztett, logikus, funkcionálisan működő alaprajzi rendszer és képletszerűen „kortárs” térbeli komponálás jellemzi a tervet. Az utcai beépítés megoldatlan déli sarkát is kezeli, érdekesen zárja a volt belső udvar vizuálisan is megnövekedett területét. A jó arányú terület „városi térré nemesítésének” építészeti kifejtése azonban sajnos elmarad, nem tudunk meg sokat a térformáló kertépítészeti-, környezetrendezési részletekről. Az épületegyüttes és a külső/belső térsor ugyanakkor szellemesen és nagyvonalúan komponált, az új építészeti elemek letisztult minimalista formálása izgalmas kontraszthatásban van a felújított, rekonstruált épületszárnyak eklektikus világával. A történeti épületek bővítményei, a fém-üveg (beton-üveg? tényleg, melyik is?) konstrukciók könnyed, transzparens megfogalmazása az úszómű hasábjával önmagában is értékelendő – és a zsűri által értékelt – kubista kompozíció. Sajnos azonban túl erős hang, túl erős gesztus Szentendre épületszövetében, a történeti városmagban, – mintha a tervező még nem érezné igazán a terület léptékét és a „nőtt város” következetlen báját. (Ezt a gyanút erősíti, hogy a szabadtéri színpad építményével teljesen eltakarja a régi főhomlokzatot.) A pályaművet a Bírálóbizottság elismerésben részesítette.
14	Czáka Zoltán Jäger Zsolt elismerés	Egyike azon pályaműveknek, amelyek egységes egésznek tekintik a teljes kompozíciót, - a meglévő, történeti épületegyüttest, - az általuk körülölelt városi tereket, - a sétány egy szeletét, - a vízpartot és a vízi létesítményeket. Bár kulturáltan, tisztelettel és érzékenyen felújítja és revitalizálja a védett épületszárnyakat (szép és megnyugtató az egységes fehér falak és a tradicionális vörös hódfarkú cserépfedés látványa), – kortárs (bár kissé talán túl „trendi”) új épülettel „befoltozza” a foghíj-szerű épületközt –, de egyértelműen a külső terekre koncentrál. Kifejezetten érdekes megközelítés, hogy egy tengely mentén, dinamikusan hullámozó városi térsort hoz létre. A díszburkolt, geometrikus közösségi terek lépcsőzetesen emelkednek a vízparttól a műemlék épület fő-szárnyáig (és vissza) – mindig új térbeli izgalmakat felvillantva, átlátásokkal, kilátó pontokkal, „áramló terekkel”. A Dunára merőlegesen egymás-után fűzött kilátó-körsétányok lebegő platói bár nagyon látványos és hatásos építészeti elemek, – a zsűri lépték tévesztésnek érezte azok túlzó méretét és túlhatározott geometriáját, amelyek talán túl harsány beavatkozások Szentendre humánus és bájosan véletlenszerű épített világába. A pályaművet a Bírálóbizottság elismerésben részesítette.
16	Kiss Johanna Eperke Varga Zs. Panna Sághegyi Éva Kalocsai Dorottya díj	A terv az ötletpályázatban rejlő végtelen lehetőséget nem kihasználva, reális, a város számára megvalósítható megoldást javasol. A sarki épület elbontása jó gondolat, Szentendre fejlesztéséhez és anyagi lehetőségeihez igazítható beavatkozás. Az így kialakult tér jó arányú, dinamikusan kapcsolja a korzót a meglévő udvarhoz, ugyanakkor a Péter Pál utca sarkán található épület helyzete ezáltal túl hangsúlyossá válik. Kétséges, hogy ezzel a nyitással az utca indítása nem válik-e hangsúlytalanná, befejezetlenné. Ugyanakkor egy esetleges beépítéssel elhelyezhető lett volna számos olyan funkció, amire szükség lenne a közösségi élet során. A Bírálóbizottság nagyra értékelte az udvar lejtésvizonyainak megtartását, annak egységes kezelését. Az

		épület eredeti hangulatát megtartja és ki is hangsúlyozza, a szabadon, organikusan kezelt szintugrások kijelölik a tér és a Duna kapcsolatát, ugyanakkor némileg orvosolják is a korábban említett sarokproblémát. Nem túl szerencsés a hangsúlyos növényfolt elhelyezése a bejáratok közelében, hiszen rendezvények esetén akadályozza a gyalogos forgalmat. A terv a Dunára történő kitelepülésre adott válasz inkább installációszerű, nem tekinthető végleges építészeti gesztusnak. Az épületcsoport alaprajzi kialakítása alapvetően használható intézményt eredményez. Összességében: a terv nem alkalmaz látványos és meghökkentő gesztusokat, de megvalósíthatósága és átgondoltsága miatt mindenképpen figyelemre méltó megoldás. A pályaművet a Bírálóbizottság díjban részesítette.
18	Bujdosó Dorottya Mihály Mirtill Treszkai Anett	A pályamű egyszerű és logikus építészeti eszközökkel hozza be az alkotás, szemlélődés és kultúra szellemét a téregyüttesbe. Úgy teremt intenzív kapcsolatot a Korzóval, hogy közben az udvar egy jól lehatárolt belső világot hoz létre, melyben a színpad és a nézőtér is helyet kap. A külvilággal való kapcsolatot tovább erősíti a természet elemeinek – növényeknek és a Korzó utcabútorainak beúsztatása a belső udvarba. A felvillanó idézetek és archív fotók finom hangulattal egészítik ki a terven közölt elképzelést, utalnak az esetlegesre, a helyben tetten érhető, tapintható művészetre. A régi épületek értékeit megtartva, csak a szükséges beavatkozásokkal hozza helyzetbe a tereket. A Péter Pál utca felőli üvegezett bejárat jól egészíti ki a belső udvar és a kortárs sarok megjelenését, egyfajta egyensúlyt teremt a régi és az új között. A földszinten és pincében kialakuló színpad technológia helyiségei és a klubélet szinterei tiszta képletet mutatnak. Az emeleten a szükséges foglalkoztatók és adminisztratív jellegű helyiségek jól használható rend szerint alakulnak. Az épületközbe helyezett színpad gondolta remek, a meglévő VLS épület homlokzata és az új sarki elem közé befeszítve a hely szellemét hozza be állandó díszletként. A belső udvar lépcsős jellege megmarad, ezt bontja ki és erősíti a terv. A Korzó és a Duna irányába nem teremt intenzívebb kapcsolatot. A bírálóbizottság a pályaművet, mint a DMH-VLS ingatlanok hasznosítási felvetésére adott lehetséges és helyénvaló válaszként értékelte és díjazta. A pályaművet a Bírálóbizottság elismerésben részesítette.
	elismerés	
33	Balázs Anna Kulcsár Emese Perjési Lilla	A pályázat a helyhez és a környező városi szövethez illeszkedő, arányos mértékű beavatkozást tervez, amellyel vizuális egységet hoz létre a tervezési terület összevont telke (1844, 1839, 1838, 1837 hrsz), a korzó, a vízpart és a folyam nyílt tere között. Egyszerű építészeti és tájépítészeti eszközökkel kapcsolja össze a műemléki- és helyi védett épületek U-alakú tömbjét az összenyitott udvar fokozatosan felnyíló – de még intim terével, a Duna-part városias világával és a túlparti Szentendrei-szigetre nyíló, távlatokat adó természeti léptékekkel. A terv maximálisan figyelembe veszi az együttes történeti, építészeti és terepadottságait. A pontos akupunktúrás beavatkozás eredményeként jól strukturált kulturális-közösségi térsor jön létre a Dumtsa-ház legendás VLS pince-galériájától, a DMH barlangjától és a felső rendezvény-udvar intim terétől az alsó udvar korzóra nyíló átmeneti rendezvény-teréig és az egész tájat befogó Duna-parti vízi-színpadig. A meglévő épületek rekonstrukciója és az összenyitott udvarrészek megfelelően csoportosítják a funkcionális programot, az összenyitások és padlószint-korrekciók pedig összefüggő, de differenciált térrendszert hoznak létre. A Dunára nyíló beépítés udvara úgy válik a korzó részévé, hogy mégis megőrzi térbeli önállóságát. A tömb délnyugati sarkán álló fél-nyeregtetős épület bontásával felszabaduló térfalat új építészeti elemekkel pótolja. A Péter Pál utca mentén kifelé tömör, vastag kerítés-
	díj	

		falként viselkedő építmény befelé az alsó rendezvény-udvar kiszolgáló helyiségeit fogadja magába. A korzó és a víz felőli telekhatárra tervezett hosszú, lábakon álló előtető nagyon fontos térbeli szűrő a töm határán. A dél-nyugati sarkon álló toronyszerű tömör építmény pedig a Duna innenső és túlsó partján is megismételve tájépítészeti dimenziót ad az együttesnek, amit a jóízű makett is jól illusztrál. A vízben álló fél-nyeregvetős vertikális műtárgyak a hozzájuk kapcsolt stégekkel közvetlen fizikai kapcsolatot teremtenek a folyó vizével, de a tornyok városának sziluettjét is folytatják. A Bírálóbizottság a pályaművet gondolatisága, építészeti minősége és egyedi részlet-megoldásai alapján díjban részesíti.
--	--	---

Budapest, 2020. január 22.

az MMA Építőművészeti Tagozat
„Szentendre – Kultúrpart 2019” című pályázat
Bírálóbizottsága